DOMSTOLENS DOM
den 9 september 2003 *

I mål C-285/01,

angående en begäran enligt artikel 234 EG från Cour administrative d'appel de Douai (Frankrike) att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Isabel Burbaud

och

Ministère de l'Emploi et de la Solidarité,

om tolkningen av artikel 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse) och rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier (EGT L 19, 1989, s. 16; svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 192),

* Rättegångsspråk: franska.

meddelar

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden G.C. Rodríguez Iglesias, avdelningsordförandena J.-P. Puissochet, M. Wathelet, R. Schintgen och C.W.A. Timmermans (referent) samt domarna C. Gulmann, D.A.O. Edward, A. La Pergola, P. Jann, V. Skouris, F. Macken, N. Colneric, S. von Bahr, J.N. Cunha Rodrigues och A. Rosas,

generaladvokat: C. Stix-Hackl,

justitiesekreterare: avdelningsdirektören L. Hewlett, därefter biträdande justitiesekreteraren H. von Holstein,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Frankrikes regering, genom C. Bergeot-Nunes och G. de Bergues, båda i egenskap av ombud,

— Italiens regering, genom U. Leanza, i egenskap av ombud, biträdd av M. Massella Ducci Tieri, avvocato dello Stato,

— Sveriges regering, genom A. Kruse, i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom M. Patakia, i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid förhandlingen den 26 juni 2002 av: Isabel Burbaud, Frankrikes regering, företrädd av C. Bergeot-Nunes och G. de Bergues, och kommissionen, företrädd av M. Patakia och D. Martin, i egenskap av ombud,

efter att den 12 september 2002 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

med hänsyn till beslutet av den 19 november 2002 att återuppta det muntliga förfarandet,

och efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 7 januari 2003 av: Isabel Burbaud, Frankrikes regering, företrädd av G. de Bergues och R. Abraham, i egenskap av ombud, Sveriges regering, företrädd av A. Kruse, och kommissionen, företrädd av M. Patakia och D. Martin, i egenskap av ombud,

efter att den 11 februari 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Cour administrative d'appel de Douai har, genom beslut av den 12 juli 2001 som inkom till domstolens kansli den 18 juli samma år, i enlighet med artikel 234 EG ställt två frågor om tolkningen av artikel 48 i EG-fördraget (nu artikel 39 EG i ändrad lydelse) och rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier (EGT L 19, 1989, s. 16, svensk specialutgåva, område 6, volym 2, s. 192, nedan kallat direktivet).

2 Frågorna har uppkommit i en tvist mellan Isabel Burbaud och Ministère de l'Emploi et de la Solidarité (ministeriet för arbetsmarknads- och solidaritetsfrågor) angående Isabel Burbauds begäran om att upptas i sjukhusdirektörskåren inom den offentliga sektorn i Frankrike med hänsyn till de kvalifikationer som hon har erhållit i Portugal.

Tillämpliga bestämmelser

De gemenskapsrättsliga bestämmelserna

3 Direktivet antogs på grundval av artikel 49 i EEG-fördraget (artikel 49 i EG-fördraget i ändrad lydelse, nu artikel 40 EG i ändrad lydelse). I tolfte skälet i

direktivet anges följande: "Den generella ordningen för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning inverkar på intet sätt på tillämpningen av artikel 48.4... i fördraget."

4 I artikel 1 a—d i direktivet föreskrivs följande:

"I detta direktiv används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

a) Examensbevis: varje utbildnings-, examens- eller annat behörighetsbevis, eller varje samling av sådana bevis eller annat bevismaterial

— som har utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat och som utformats i enlighet med statens lagar och andra författningar,

— som utvisar att innehavaren med godkänt resultat avslutat en postgymnasial utbildning om minst tre år eller på deltid under motsvarande längre tid vid ett universitet eller en högre läroanstalt eller annan institution på motsvarande nivå, och där så är lämpligt, att han med godkänt resultat avslutat den utbildning som krävs utöver den postgymnasiala utbildningen,

— som utvisar att innehavaren har de yrkesmässiga kvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke i denna medlemsstat,

förutsatt att den utbildning som intygas i utbildnings-, examens- eller annat behörighetsbevis huvudsakligen ägt rum i gemenskapen, eller att innehavaren har tre års yrkeserfarenhet enligt intyg från den medlemsstat som erkände ett tredje lands utbildnings-, examens- eller annat behörighetsbevis.

Det följande skall betraktas på samma sätt som ett examensbevis i enlighet med det första styckets innebörd: varje bevis eller annat bevismaterial som utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat, om det utfärdats efter en med godkänt resultat genomförd utbildning i gemenskapen och är erkänt av en behörig myndighet i denna medlemsstat såsom likvärdigt, och om det ger samma rättigheter när det gäller att utöva ett reglerat yrke i denna medlemsstat.

...

c) Ett reglerat yrke: [d]en reglerade yrkesverksamhet eller den samlade verksamhet som representerar detta yrke i en medlemsstat.

d) Reglerad yrkesverksamhet: en yrkesverksamhet i den mån innehav av ett examensbevis direkt eller indirekt, på grund av lagar och andra författningar, är ett villkor för att utöva denna verksamhet eller en form därav i en medlemsstat....

..."

5 I artikel 2 i direktivet föreskrivs följande:

"Detta direktiv skall gälla för varje medborgare i en medlemsstat som vill utöva ett reglerat yrke i en värdmedlemsstat, i självständig verksamhet eller som anställd.

Detta direktiv skall inte gälla för yrken som omfattas av ett separat direktiv om fastställande av avtal om medlemsstaternas ömsesidiga erkännande av examensbevis."

6 Enligt artikel 3 första stycket a i direktivet gäller följande:

"När det i en värdmedlemsstat krävs ett examensbevis för att utöva ett reglerat yrke, får den behöriga myndigheten inte under hänvisning till otillräckliga kvalifikationer vägra att ge en medborgare i en medlemsstat tillstånd att utöva detta yrke på samma villkor som gäller för dess egna medborgare

a) om den sökande innehar det examensbevis som krävs i en annan medlemsstat för att påbörja eller utöva yrket i fråga i landet, och detta examensbevis erhållits i en medlemsstat..."

7 I artikel 4 i direktivet föreskrivs följande:

"1. Trots bestämmelserna i artikel 3 får värdmedlemsstaten också kräva följande av den sökande:

a) Han skall lägga fram bevis på yrkeserfarenhet, när omfattningen av den utbildning som åberopas som stöd för hans ansökan i enlighet med artikel 3 a och b är minst ett år kortare än den som krävs i värdmedlemsstaten.

...

b) Han skall slutföra en anpassningstid som inte överstiger tre år eller genomgå ett lämplighetsprov

— när de ämnen som omfattas av den utbildning han fått enligt bestämmelserna i artikel 3 a [och b] väsentligt skiljer sig från dem som omfattas av de examensbevis som krävs i värdmedlemsstaten,

...

Om värdmedlemsstaten skulle använda sig av denna möjlighet, måste den ge den sökande rätt att välja mellan en anpassningstid och ett lämplighetsprov.

...

2. Värdmedlemsstaten får emellertid inte tillämpa bestämmelserna i punkterna 1 a och b kumulativt."

Den nationella lagstiftningen

8 I artikel 29 i loi n° 86-33, du 9 janvier 1986, portant dispositions statutaires relatives à la fonction publique hospitalière (lag nr 86-33 av den 9 januari 1986 innehållande tjänsteföreskrifter avseende den offentliga sjukhussektorn, JORF av den 11 januari 1986, s. 535) föreskrivs följande:

"Tjänstemän skall rekryteras genom uttagningsprov som organiseras i en eller flera av nedan angivna former:

..."

9 I artikel 37 första stycket i lag nr 86-33 föreskrivs följande:

"Personer som anställts med tillämpning av det förfarande som föreskrivs i artikel 29... erhåller fast anställning efter att de fullgjort en provtjänstgöring vars längd bestäms i de särskilda tjänsteföreskrifterna."

10 I artikel 5 i décret n° 88-163, du 19 février 1988, portant statut particulier des grades et emplois des personnels de direction des établissements mentionés à

l'article 2 (1°, 2° et 3°) de la loi n° 86—33 (dekret nr 88-163 av den 19 februrari 1988 innehållande särskilda tjänsteföreskrifter om tjänstegrader och anställningar för verksamhetsledande personal vid sådana inrättningar som nämns i artikel 2 (punkterna 1, 2 och 3) i lag nr 86-33, JORF av den 20 februari 1988, s. 2390) föreskrivs följande:

"Tillträde till anställning... har direktörsaspiranter... som har genomgått en teoretisk och praktisk utbildning, som skall anses utgöra en sådan provtjänstgöring som avses i artikel 37 i den ovannämnda lagen av den 9 januari 1986, på mellan 24 och 27 månader vid École national de la santé publique, under förutsättning att de har blivit godkända i slutexamen.

..."

11 Dekret nr 88/163 har upphävts och ersatts av le décret n° 2000-232, du 13 mars 2000, portant statut particulier des grades et emplois des personnels de direction des établissements mentionnés à l'article 2 (1°, 2° et 3°) de la loi n° 86-33 (dekret nr 2000-232 av den 13 mars 2000 innehållande särskilda tjänsteföreskrifter om tjänstegrader och anställningar för verksamhetsledande personal vid sådana inrättningar som nämns i artikel 2 (punkterna 1, 2 och 3) i lag nr 86-33, JORF av den 14 mars 2000, s. 3970). Artikel 4-I i det nya dekretet motsvarar i huvudsak bestämmelserna i den upphävda artikel 5 i dekret nr 88-163, och i artikel 5 andra stycket i det nya dekretet föreskrivs följande:

"Kandidater som getts tillträde till uttagningsprovet och som i en annan medlemsstat av Europeiska unionen eller i en annan stat som är part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet än Frankrike har genomgått en utbildning som befinner sig på samma nivå som den som avses ovan i artikel 4 kan av hälsoministern helt eller delvis beviljas dispens från utbildningen efter utlåtande från den kommitté som omnämns i artikel 4."

12 I artikel 3 i décret n° 93-703, du 27 mars 1993, relatif à l'École nationale de la santé publique (dekret nr 93-703 av den 27 mars 1993 om nationella högskolan för offentlig hälso- och sjukvård, JORF av den 28 mars 1993) föreskrivs följande:

"Utbildningsanstalten utfärdar de examensbevis som definieras i kungörelse av berörda ministrar och som sanktionerar de utbildningar som ges vid utbildningsanstalten i enlighet med artikel 2, eller deltar i utfärdandet av sådana examensbevis."

13 I artikel 1 första stycket i décret n° 97-487, du 12 mai 1997, fixant les dispositions communes applicables aux agents stagiaires de la fonction publique hospitalière (dekret nr 97-487 av den 12 maj 1997 innehållande gemensamma bestämmelser för provanställda tjänstemän inom den offentliga sjukhussektorn, JORF av den 17 maj 1997, s. 7461) föreskrivs följande:

"Detta dekret är tillämpligt på personer som med framgång har genomgått ett av de rekryteringsförfaranden som avses i den ovannämnda lagen av den 9 januari 1986 och som önskar utnämnas till tjänstemän efter den prövotid eller utbildningstid som krävs enligt de särskilda tjänsteföreskrifter som gäller för den yrkeskår till vilken de har rekryterats."

Bakgrund till tvisten och tolkningsfrågor

14 År 1981 avlade Isabel Burbaud, som då hade portugisiskt medborgarskap, examen i juridik vid universitetet i Lissabon (Portugal). Hon erhöll år 1983 bevis på att hon var behörig att arbeta som sjukhusadministratör från utbildnings-

anstalten Escola Nacional de Saúde Pública i Lissabon (nationella högskolan för offentlig hälso- och sjukvård, nedan kallad ENSL). Mellan den 1 september 1983 och den 20 november 1989 var hon verksam som sjukhusadministratör inom den portugisiska offentliga sektorn. Därefter avlade hon, sedan hon beviljats tjänstledighet för studier, doktorsexamen i juridik i Frankrike och erhöll franskt medborgarskap.

15 Isabel Burbaud ansökte hos den franska biträdande hälsovårdsministern om att upptas i sjukhusdirektörskåren inom den franska offentliga sektorn, med åberopande av de kvalifikationer hon hade erhållit i Portugal.

16 Ministern avslog hennes ansökan genom beslut av den 20 augusti 1993, huvudsakligen med motiveringen att en förutsättning för att hon skulle kunna integreras i denna yrkeskår var att hon dessförinnan hade klarat ett antagningsprov till utbildningsanstalten École nationale de la santé publique (nationella högskolan för offentlig hälso- och sjukvård, nedan kallad ENSP) i Rennes (Frankrike).

17 Isabel Burbaud väckte talan om ogiltigförklaring av detta beslut vid Tribunal administratif de Lille (Frankrike) som ogillade hennes talan genom dom av den 8 juli 1997. Isabel Burbaud överklagade domen till den hänskjutande domstolen och yrkade att ovannämnda dom skulle upphävas och att beslutet av den 20 augusti 1993 skulle ogiltigförklaras.

18 Under dessa förhållanden beslutade Cour administrative d'appel de Douai att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till domstolen:

"1) Kan en utbildning som ges vid en utbildningsanstalt för tjänstemän såsom ENSP, och som leder till fast anställning som tjänsteman inom den offentliga sektorn jämställas med ett examensbevis i den mening som avses i bestämmelserna i rådets direktiv [89/48/EEG] av den 21 december 1988 och, om så är fallet, hur skall likvärdigheten mellan examensbeviset från Escola Nacional de Saúde Pública i Lissabon och examensbeviset från École nationale de la santé publique i Rennes bedömas?

2) Kan, om svaret på första frågan är jakande, den behöriga myndigheten kräva att tjänstemän från en annan medlemsstat som innehar ett likvärdigt exemensbevis måste uppfylla vissa villkor för att kunna få anställning som tjänstemän i den offentliga sektorn, och särskilt att de har godkänts i ett prov för antagning till utbildningsanstalten, även om de har godkänts i ett liknande antagningsprov i ursprungslandet?"

Tolkningsfrågorna

Den första frågan

19 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida ett godkänt resultat från slutexamen vid ENSP, vilket leder till fast anställning som tjänsteman inom den franska offentliga sjukhussektorn, skall betraktas som ett examensbevis i den mening som avses i direktivet, och, om så är fallet, hur likvärdigheten mellan detta exemensbevis och ett sådant behörighetsbevis som en medborgare i en medlemsstat har erhållit i en annan medlemsstat än Frankrike, såsom det behörighetsbevis som ENSL har utfärdat till sökanden i målet vid den nationella domstolen, skall bedömas.

Yttranden som har ingetts till domstolen

20 Isabel Burbaud har hävdat att yrket sjukhusadministratör utgör ett reglerat yrke i direktivets mening i såväl Frankrike som Portugal. I Frankrikes fall följer detta av artikel 5 i dekret nr 88-163. De behörighetsbevis som utfärdas av ENSP och ENSL skall betraktas som examensbevis i direktivets mening. Dessa behörighetsbevis är dessutom likvärdiga. Således är de franska myndigheterna skyldiga att erkänna det behörighetsbevis som Isabel Burbaud har erhållit från ENSL.

21 Den franska regeringen har medgett att artikel 48.4 i fördraget, enligt vilken övriga bestämmelser i denna artikel inte skall tillämpas i fall som rör anställning i offentlig tjänst, inte är tillämplig i målet vid den nationella domstolen eftersom Isabel Burbaud har erhållit franskt medborgarskap och det framgår av domstolens rättspraxis att den tjänst som hon begär inte omfattas av begreppet anställning i offentlig tjänst i den mening som avses i ovannämnda artikel.

22 Den franska regeringen har dock konstaterat att den anställning som är i fråga i målet vid den nationella domstolen omfattas av den franska offentliga sektorn. Med tanke på egenarten hos anställningar inom den offentliga sektorn, tjänstemännens ställning och de särskilda villkor som gäller för organisationen av dessa anställningar skall direktivet dock inte tillämpas på sådana anställningar.

23 Härvid har den franska regeringen för det första gjort gällande att de franska administrationsutbildningsanstalternas särart måste beaktas. Utbildningen vid ENSP, som ges efter det att rekrytering till sjukhusdirektörskåren skett genom uttagningsprov, betecknas enligt den franska regeringen som en provtjänstgöring enligt franska bestämmelser, nämligen artikel 37 i lag nr 86-33 och artikel 1 i dekret nr 97-487. Utbildningen motsvarar en upplärningstid då kandidaterna till

en tjänst som sjukhusdirektör ges en praktisk utbildning i de arbetsuppgifter de kommer att behöva utföra. Efter rekryteringen och under hela prövotiden ingår de i den offentliga sektorn i egenskap av avlönade provanställda tjänstemän. Provtjänstgöringen avslutas med att de får fast anställning som tjänstemän inom den offentliga sjukhussektorn.

24 Mot bakgrund av det ovan anförda har den franska regeringen hävdat att den handling som bekräftar att slutexamen vid ENSP har avlagts med godkänt resultat inte omfattas av artikel 1 i direktivet, trots att den betecknas som examensbevis i artikel 3 i dekret nr 93-703. Denna handling uppfyller nämligen inte något av kriterierna i direktivets bestämmelse eftersom dess enda syfte är att "symbolisera" utnämningen av praktikanterna till sjukhusdirektörer. Detta examensbevis kan inte anses utgöra ett bevis på genomgången akademisk utbildning eftersom de praktiserande studenterna redan har rekryterats till den offentliga sektorn. Under förhandlingen den 26 juni 2002 har den franska regeringen dessutom uppgett att ENSP inte utfärdar något "examensbevis" om man med detta avser ett officiellt dokument. Så sker endast beträffande en enda typ av anställning inom den offentliga sjukhussektorn, och det är en annan anställningstyp än den som är i fråga i målet vid den nationella domstolen. Förklaringen till detta ligger i det syfte som utbildningen vid ENSP har, nämligen att de provanställda tjänstemännen skall bli fast anställda.

25 Den franska regeringen har vidare hävdat att den särskilda ställning som tjänsteman som alla personer som har anställts inom den offentliga sektorn har och framför allt det överordnade intresse som tillhandahållandet av allmännyttiga tjänster utgör samt konsekvenserna härav innebär att denna ställning inte kan likställas med ett reglerat yrke i den mening som avses i direktivet.

26 Slutligen har den franska regeringen gjort gällande att artikel 5 andra stycket i dekret nr 2000-232 syftar till att underlätta för medlemsstaternas medborgare att upptas i kåren av direktörer för offentliga sjukhus genom uttagningsförfaranden.

27 Med hänsyn till dessa omständigheter anser den franska regeringen att direktivet skall tolkas så, att dess allmänna ordning för erkännande av examensbevis inte är tillämplig på bland annat utbildningen vid ENSP som leder till en fast anställning som tjänsteman inom den offentliga sjukhussektorn.

28 Den italienska regeringen har gjort gällande att det franska systemet för att rekrytera verksamhetsledande personal inom den offentliga sjukhussektorn såsom det beskrivs i beslutet om hänskjutande tycks vara avsett att fylla en dubbel funktion. Systemet syftar dels till att utbilda kandidater till sjukhusdirektörer, dels till att möjliggöra ett urval bland dessa så att endast ett begränsat antal deltagare upptas i yrkeskåren.

29 Enligt den italienska regeringen framgår dessa två funktioner tydligt i det franska systemet, och medan den första tycks omfattas av direktivet faller den andra helt och hållet utanför dess tillämpningsområde.

30 Den italienska regeringen har avslutningsvis gjort gällande dels att ett examensbevis som har erhållits i en medlemsstat kan likställas med ett behörighetsbevis som har utfärdats av en institution i en annan medlemsstat i den mån det utgör bevis på genomgången yrkesutbildning, dels att likvärdigheten mellan de två behörighetsbevisen skall bedömas utifrån principerna och bestämmelserna i direktivet.

31 Den svenska regeringen anser att det ifrågavarande yrket sjukhusadministratör utgör en reglerad yrkesverksamhet i den mening som avses i artikel 1 d i direktivet eftersom det krävs ett godkänt resultat från en avslutad utbildning vid ENSP för att kunna utöva detta yrke. Det kompetensintyg som utfärdas i slutet av denna utbildning utgör ett examensbevis i direktivbestämmelsernas mening. Enligt den svenska regeringen påverkas denna bedömning inte av den omständigheten att utbildningen även leder till fast anställning.

32 Den svenska regeringen har gjort gällande att de ifrågavarande portugisiska och franska utbildningarna är jämförbara i sig. Under alla omständigheter ankommer det på den hänskjutande domstolen och inte på EG-domstolen att bedöma om utbildningarna skall anses likvärdiga i målet vid den nationella domstolen.

33 Kommissionen har förklarat att det i direktivet i huvudsak föreskrivs att när ett yrke är reglerat i en medlemsstat och det examensbevis som krävs utgör bevis på en eftergymnasial utbildning om minst tre år har de behöriga myndigheterna i denna stat en skyldighet att pröva en begäran om erkännande av examensbevis från andra medlemsstater i enlighet med reglerna i direktivet, om även det examensbevis som begäran om erkännande avser utgör bevis på en eftergymnasial utbildning om minst tre år.

34 Kommissionen har gjort gällande att det examensbevis för sjukhusadministratörer inom den franska offentliga sektorn som är i fråga i målet vid den nationella domstolen utgör ett examensbevis i den mening som avses i artikel 1 a i direktivet.

35 Kommissionen har dessutom påpekat att även det behörighetsbevis som sökanden i målet vid den nationella domstolen innehar utgör bevis på en eftergymnasial utbildning om minst tre år.

36 Härav följer, anser kommissionen, att de franska myndigheterna enligt artikel 3 i direktivet är skyldiga att i målet vid den nationella domstolen erkänna det behörighetsbevis som innehas av Isabel Burbaud, eftersom denna handling ger henne behörighet att utöva samma yrke i den medlemsstat där hon erhöll den.

37 Kommissionen har emellertid tillagt att för det fall det finns skillnader mellan den utbildning som sökanden har genomgått och den som krävs i Frankrike har dessa

myndigheter rätt att, under de specifika villkor som föreskrivs i direktivet, kräva endera att sökanden lägger fram ett bevis på yrkeserfarenhet i enlighet med artikel 4.1 a i direktivet eller att denne fullgör en anpassningstid eller avlägger ett lämplighetsprov i den mening som avses i artikel 4.1 b i direktivet.

Domstolens svar

38 Först skall domstolen undersöka den franska regeringens påstående att de anställningar inom den offentliga sektorn som omfattas av den särskilda stadgan för offentliga tjänstemän, såsom den ifrågavarande anställningen som direktör inom den offentliga sjukhussektorn, inte omfattas av direktivets tillämpningsområde eftersom de inte kan betecknas som yrken i den mening som avses i artikel 2 i direktivet.

39 Direktivet innehåller inget stöd för att undanta ett så stort område från dess tillämpningsområde. Det följer av direktivets rättsliga grund, av tolfte skälet och artikel 2 andra stycket i direktivet att anställning inom den offentliga sektorn i princip tillhör direktivets tillämpningsområde, förutom om artikel 48.4 i fördraget eller ett separat direktiv om fastställande av avtal om medlemsstaternas ömsesidiga erkännande av examensbevis är tillämpliga på sådan anställning.

40 Såsom den franska regeringen har medgett omfattas inte en anställning som direktör inom den offentliga sjukhussektorn av det undantag som föreskrivs i artikel 48.4 i fördraget. En sådan anställning innefattar nämligen inte direkt eller indirekt myndighetsutövning eller fullgörande av arbetsuppgifter som syftar till att skydda statens eller annan offentlig verksamhets allmänna intressen (se bland annat domen av den 2 juli 1996 i mål C-290/94, kommissionen mot Grekland, REG 1996, s. I-3285, punkt 34). Dessutom existerar inget separat direktiv, i den mening som avses i artikel 2 andra stycket i direktivet, som är tillämpligt på en sådan anställning.

41 Domstolen har för övrigt redan slagit fast att offentliga organ är skyldiga att följa bestämmelserna i direktivet (se domen av den 8 juli 1999 i mål C-234/97, Fernández de Bobadilla, REG 1999, s. I-4773, punkterna 12 och 27).

42 Den omständigheten att en anställning inom den offentliga sektorn kvalificeras enligt nationell rätt som anställning enligt särskild stadga saknar dessutom relevans för bedömningen av huruvida denna anställning utgör ett reglerat yrke i direktivets mening.

43 Begreppet reglerat yrke tillhör nämligen gemenskapsrätten (se domen i det ovannämnda målet Fernández de Bobadilla, punkt 41), medan de nationella rättsliga kvalificeringarna av begreppen arbetare, anställd eller tjänsteman och av begreppen offentligrättslig och privaträttslig anställning skiljer sig åt mellan de nationella lagstiftningarna och därför inte kan utgöra några lämpliga tolkningskriterier (vad beträffar artikel 48.4 i fördraget se analogt domen av den 12 februari 1974 i mål 152/73, Sotgiu, REG 1974, s. 153, punkt 5; svensk specialutgåva, volym 2, s. 219).

44 Därefter skall det undersökas om den ifrågavarande anställningen som direktör inom den franska offentliga sjukhussektorn kan kvalificeras som ett reglerat yrke i den mening som avses i direktivet och sålunda om direktivet är tillämpligt i enlighet med dess artikel 2 när en medborgare av en medlemsstat önskar utöva detta yrke.

45 Det framgår av artikel 1 c och d i direktivet att en yrkesverksamhet utgör ett reglerat yrke, när den, vad gäller villkoren för tillträde till och utövande av yrket, direkt eller indirekt regleras av lagar och andra författningar där det uppställs ett krav på examensbevis.

46 Härvid påpekar domstolen att det i artikel 5 i dekret nr 88-163 föreskrivs att anställningar som direktör inom den franska sjukhussektorn skall vara förbehållna sådana personer som har genomgått utbildningen vid ENSP och avlagt slutexamen med godkänt resultat.

47 Således skall det undersökas om det krav som uppställs i denna bestämmelse för att få behörighet att inneha en anställning som direktör inom den franska offentliga sjukhussektorn kan betecknas som ett krav på innehav av ett examensbevis i den mening som avses i artikel 1 a i direktivet.

48 Det står klart att konstaterandet av ett godkänt resultat från slutexamen vid ENSP utgör ett bevis på en utbildning om minst tre år, och att studenterna efter att ha avslutat utbildningen förfogar över de nödvändiga kvalifikationerna för att utöva yrket som direktör inom den offentliga sjukhussektorn.

49 För det första framgår det av handlingarna i målet att det rör sig om en eftergymnasial utbildning om minst tre år, då den består av dels en utbildning som leder till ett sådant behörighetsbevis från universitetet som krävs för att få delta i ENSP:s antagningsprov, dels en utbildning vid ENSP som varar under mellan 24 och 27 månader efter detta antagningsprov och som avslutas genom en slutexamen.

50 För det andra framgår det av handlingarna i målet att denna slutexamen syftar till att med hjälp av ett skriftligt prov, en uppsats, en utvärdering av praktiken, seminarieövningar och en löpande kontroll förvissa sig om att personen i fråga förfogar över de teoretiska och praktiska kunskaper som är nödvändiga för att klara av administrationen av ett sjukhus. De franska bestämmelserna innehåller dessutom krav på att studenten har erhållit ett visst antal poäng totalt sett, samt ett visst antal poäng för varje examensdel.

51 Den franska regeringen har dock hävdat att ett godkänt resultat från slutexamen vid ENSP leder till att de provanställda tjänstemännen blir fast anställda tjänstemän inom den offentliga sjukhussektorn, och att resultatet inte bekräftas genom ett examensbevis eller någon annan handling. Sålunda leder denna utbildning inte till ett examensbevis i den mening som avses i direktivet.

52 Härvid nöjer sig domstolen med att påpeka att konstaterandet av ett godkänt resultat från slutexamen vid ENSP kan kvalificeras som ett examensbevis i den mening som avses i artikel 1 a i direktivet med hänsyn till vad som är examensbevisets huvudfunktion, nämligen att konstatera att personen i fråga med godkänt resultat har avslutat en eftergymnasial utbildning om minst tre år och därigenom förvärvat de yrkesmässiga kvalifikationer som krävs för att utöva ett reglerat yrke. Den omständigheten att detta examensbevis inte har formen av ett formellt dokument påverkar inte denna slutsats.

53 Den omständigheten att studenterna efter att de har godkänts i antagningsprovet till ENSP under sin utbildning tillhör den offentliga sektorn och att ett godkänt resultat i slutexamen också leder till att de får fast anställning som tjänstemän medför inte att det godkända examensresultatet berövas sin karaktär av examensbevis i direktivets mening.

54 När det gäller den del av den första frågan som handlar om likvärdigheten mellan examensbeviset från ENSP och ett sådant behörighetsbevis som har utfärdats av ENSL och som Isabel Burbaud är innehavare av, konstaterar domstolen att vid tillämpningen av artikel 3 första stycket a i direktivet ankommer det på den hänskjutande domstolen att undersöka om det behörighetsbevis som Isabel Burbaud är innehavare av skall betecknas som ett examensbevis i den mening som avses i denna bestämmelse och, om så är fallet, undersöka i vilken mån de två ifrågavarande utbildningarna är jämförbara vad beträffar deras längd och de ämnen som ingår i dem.

55 För det fall den hänskjutande domstolen skulle konstatera att det behörighetsbevis som innehas av Isabel Burbaud utgör ett examensbevis i direktivets mening,

men att de två ifrågavarande utbildningarna skiljer sig åt beträffande längden eller ämnena, har de franska myndigheterna rätt att ställa sådana krav på sökanden i målet vid den nationella domstolen som föreskrivs i artikel 4.1 i direktivet.

56 I ett sådant fall framstår artikel 4.1 b första stycket första strecksatsen i direktivet som relevant. I denna bestämmelse föreskrivs nämligen att om de ämnen som ingår i de berörda utbildningarna väsentligt skiljer sig åt kan värdmedlemsstaten kräva att personen i fråga genomgår en anpassningstid eller avlägger ett lämplighetsprov, efter eget val.

57 Om den hänskjutande domstolen skulle bedöma att det i de båda fallen rör sig om examensbevis i direktivets mening och att dessa examensbevis avser likvärdiga utbildningar, följer det emellertid av artikel 3 första stycket a i direktivet att de franska myndigheterna inte kan kräva att Isabel Burbaud skall genomgå utbildningen vid ENSP och avlägga den examen som äger rum i slutet av utbildningen, för att få behörighet att arbeta som direktör inom den franska offentliga sjukhussektorn.

58 Mot bakgrund av det ovan anförda besvarar domstolen den första frågan så, att ett godkänt resultat från slutexamen vid ENSP, vilket leder till fast anställning som tjänsteman inom den franska offentliga sjukhussektorn, skall betraktas som ett examensbevis i den mening som avses i direktivet. Vid tillämpningen av artikel 3 första stycket a i direktivet ankommer det på den hänskjutande domstolen att undersöka om ett behörighetsbevis som erhållits i en annan medlemsstat av en medlemsstats medborgare som vill utöva ett skyddat yrke i värdmedlemsstaten kan kvalificeras som ett examensbevis i den mening som avses i denna bestämmelse och, om så är fallet, undersöka i vilken mån de utbildningar som avses med dessa examensbevis är jämförbara vad beträffar såväl längden som de ämnen som ingår i utbildningarna. Om denna undersökning skulle visa att det i båda fallen rör sig om examensbevis i direktivets mening och

att dessa examensbevis avser likvärdiga utbildningar, är värdmedlemsstatens myndigheter enligt direktivet förhindrade att kräva att den berörda medborgaren skall genomgå utbildningen vid ENSP och avlägga den examen som äger rum i slutet av utbildningen, för att få behörighet att arbeta som direktör inom den franska offentliga sjukhussektorn.

Den andra frågan

59 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida det strider mot gemenskapsrätten att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat (värdmedlemsstaten) kräver att en medborgare i en medlemsstat som innehar ett examensbevis som han har erhållit i en annan medlemsstat än värdmedlemsstaten och som är likvärdigt med det bevis som i värdmedlemsstaten krävs för anställning inom den offentliga sjukhussektorn, skall få godkänt resultat på ett uttagningsprov, såsom antagningsprovet till ENSP, för att få en sådan anställning.

Yttranden som har ingetts till domstolen

60 Isabel Burbaud har gjort gällande att kravet på att en medlemsstats medborgare som redan har förvärvat de nödvändiga kvalifikationerna genom en utbildning i en annan medlemsstat skall genomgå antagningsprovet till ENSP utgör ett åsidosättande av artikel 3 första stycket a i direktivet, en enligt gemenskapsrätten förbjuden direkt eller indirekt diskriminering och ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare, och att det inte kan rättfärdigas av något tvingande skäl av allmänintresse.

61 Den franska regeringen har gjort gällande att antagningsprovet till ENSP skall ses som en rekryteringsmetod och att ett godkänt resultat från detta prov inte under

några omständigheter bekräftar att personen i fråga med framgång har genomgått en eftergymnasial utbildning. Dessutom har antagningsprovet inrättats för att respektera principen om likabehandling vid urvalet av sökande till en viss tjänst. Det anses vara den mest rättvisa och mest objektiva metoden för att följa principen om likabehandling av sökande av offentliga tjänster.

62 Härav följer enligt den franska regeringen att detta uttagningsprov inte kan anses resultera i ett examensbevis i den mening som avses i artikel 1 i direktivet och att en medlemsstat således inte är skyldig att betrakta de uttagningsprov som staten själv organiserar som likvärdiga med de uttagningsprov som hålls i andra medlemsstater.

63 Den franska regeringen har tillagt att medlemsstaterna förblir behöriga att bestämma rekryteringsvillkoren och reglerna för verksamheten inom den offentliga sektorn. Denna behörighet skall utövas i enlighet med artikel 6 i EG-fördraget (nu artikel 12 EG i ändrad lydelse), som innehåller en princip om icke-diskriminering, och artikel 48.2 i fördraget, enligt vilken den fria rörligheten för arbetstagare "skall innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet skall avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor".

64 Härvid har den franska regeringen gjort gällande att det är helt i enlighet med principen om likabehandling att föreskriva ett och samma uttagningsprov för samtliga kandidater som önskar bli anställda inom den offentliga sektorn i en medlemsstat, oberoende av deras nationalitet. För övrigt har enligt den franska regeringen kommissionen förklarat sig dela denna uppfattning i ett motiverat yttrande som sändes till Republiken Frankrike den 13 mars 2000 med stöd av artikel 226 EG.

65 Som svar på en fråga från domstolen har den franska regeringen under förhandlingarna preciserat att antagningsprovet till ENSP utgör en rekryteringsmetod inom den offentliga sektorn. Eftersom erhållandet av en anställning alltid

förutsätter att den berörda kandidaten har genomgått ett uttagningsprov eller varit föremål för en annan rekryteringsmetod utgör detta antagningsprov inget hinder för den fria rörligheten för arbetstagare.

66 Den franska regeringen har i andra hand hävdat att, för det fall domstolen skulle bedöma att det ifrågavarande antagningsprovet utgör ett sådant hinder, provet under alla omständigheter rättfärdigas av ett tvingande skäl av allmänintresse, nämligen intresset av att välja ut de bästa kandidaterna på ett så objektivt sätt som möjligt. Det ifrågavarande uttagningsprovet är dessutom utformat på ett sätt som är icke-diskriminerande, som är ägnat att säkerställa att det eftersträvade syftet uppnås och som är proportionellt i förhållande till detta syfte.

67 Vad särskilt beträffar det sistnämnda förhållandet har den franska regeringen hävdat att den omständigheten att Isabel Burbaud redan har genomgått ett uttagningsprov för att få tillträde till den offentliga sjukhussektorn i Portugal inte innebär att det är oproportionellt att ålägga henne att genomgå antagningsprovet till ENSP. Att en person har rekryterats av en arbetsgivare medför nämligen inte att denna person när han söker en tjänst som erbjuds av en annan arbetsgivare slipper delta i det urvalsförfarande som den senare arbetsgivaren tillämpar. Kravet på att Isabel Burbaud skall genomgå antagningsprovet till ENSP betyder inte heller att hon berövas fördelarna av sina kvalifikationer eftersom dessa kan beaktas om hon får godkänt resultat på uttagningsprovet, och kan då leda till att hon helt eller delvis beviljas dispens från utbildningen vid ENSP.

68 Den italienska regeringen anser att den andra frågan varken handlar om den fria rörligheten för arbetstagare inom gemenskapen i den mening som avses i artikel 48 i fördraget, eller om erkännande av examensbevis över högre utbildning i direktivets mening, utan om likvärdigheten mellan förfaranden för urval bland sökande till ledande befattningar inom den offentliga sektorn.

69 Enligt den italienska regeringen omfattas detta ämne av den enskilda statens behörighet och rätt att göra en skönsmässig bedömning, och det måste stå varje

stat fritt att välja det förfarande som är bäst anpassat till den statens system och krav. Rätten att göra en skönsmässig bedömning skall naturligtvis inte betraktas som en absolut rätt, eftersom den är underkastad vissa begränsningar, som exempelvis sådana begränsningar som följer av förbudet mot diskriminering av arbetstagare.

70 Den italienska regeringen har gjort gällande att så länge dessa gränser inte överskrids tycks innehavet av ett behörighetsbevis som ger rätt att inneha en ledande befattning inom en del av den offentliga sektorn i en viss medlemsstat inte utgöra en nödvändig och tillräcklig förutsättning för att inneha motsvarande befattning i samtliga av de övriga medlemsstaterna. Dessutom anser den italienska regeringen det vara uteslutet att en arbetstagare som har varit yrkesverksam inom en medlemsstats offentliga sektor enbart av detta skäl kan undslippa de allmänna urvalsförfaranden som har inrättats avseende samma eller liknande yrke i en annan medlemsstat.

71 Den svenska regeringen har gjort gällande att det inte är förenligt med de bestämmelser i fördraget som rör den fria rörligheten för arbetstagare att tillämpa ett rekryteringssystem som innebär att fullt kvalificerade arbetstagare måste genomgå ett antagningsprov som har utformats för att göra ett urval bland personer som ännu inte har uppnått den kvalifikationsnivå som krävs för att få utöva det ifrågavarande yrket.

72 Den svenska regeringen har hävdat att det följer av domstolens rättspraxis att artikel 48 i fördraget är tillämplig på ett rekryteringssystem som befinns utgöra hinder för den fria rörligheten för arbetstagare, även om detta system tillämpas på samma sätt när det gäller statens egna medborgare som medborgare från andra medlemsstater. Regler som hindrar den fria rörligheten för arbetstagare kan endast accepteras om reglerna har ett legitimt syfte som är förenligt med fördraget och om de är berättigade på grund av tvingande skäl av allmänintresse. Dessutom krävs att tillämpningen av nämnda regler är ägnad att säkerställa förverkligandet av syftet i fråga och att man härvid inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte.

73 Enligt den svenska regeringen får ett uttagningsprov för rekrytering till den offentliga sektorn inte vara utformat så att migrerande arbetstagare på ett omotiverat sätt diskrimineras i förhållande till landets egna arbetstagare, eller på ett omotiverat sätt hindrar den fria rörligheten för arbetstagare. Såvitt den svenska regeringen kan bedöma mot bakgrund av uppgifterna i beslutet om hänskjutande är det ifrågavarande uttagningsprovet inte förenligt med dessa principer.

74 En sjukhusadministratör som har utbildat sig i en annan medlemsstat än Frankrike tvingas enligt det ifrågavarande systemet att genomgå ett antagningsprov som syftar till att välja ut personer till en utbildning som är avsedd för att utbilda just sjukhusadministratörer.

75 Ett sådant uttagningsprov är dock inte utformat för att ta hänsyn till erfarenheter av det ifrågavarande yrket och all den kompetens som förmedlas genom utbildningen och som krävs för att kunna utöva yrket i Frankrike. Man kan nämligen inte vänta sig att de personer som förutsätts bli utvalda genom antagningsprovet har förvärvat denna erfarenhet och denna kompetens.

76 Den svenska regeringen har gjort gällande att ett sådant antagningsprov som inte tar hänsyn till yrkeserfarenhet missgynnar de bäst kvalificerade arbetstagarna eftersom de inte kan tillgodoräkna sig denna erfarenhet. En arbetstagare som är fullt kvalificerad och har erfarenhet av det ifrågavarande yrket kommer otvivelaktigt att vara mindre benägen att söka en anställning när han i förväg vet att ingen hänsyn kommer att tas till hans höga kompetens vid bedömningen av hans ansökan. Den omständigheten att kompetens som kan bedömas objektivt och som är uppenbart relevant för anställningen inte beaktas vid rekryteringen skall i princip betraktas som ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare.

77 Dessutom kommer gruppen med de bäst kvalificerade arbetstagarna, vars erfarenhet inte beaktas vid antagningsprovet till ENSP, nödvändigtvis att till största delen bestå av migrerande arbetstagare och inte av personer som har genomgått sin utbildning eller har arbetat i Frankrike.

78 Enligt den svenska regeringen visar handlingarna i målet inte att det föreligger några tvingande skäl av allmänintresse som kan rättfärdiga ett sådant hinder.

79 Kommissionen har i sitt skriftliga yttrande gjort gällande att erkännandet av ett examensbevis ger dess innehavare rätt att utöva ett visst yrke i en viss medlemsstat, men innebär inte att han garanteras ett arbete. Även efter det att examensbeviset har erkänts måste dess innehavare iaktta de regler som råder på arbetsmarknaden och i synnerhet de rekryteringsförfaranden som tillämpas där.

80 Kommissionen har således hävdat att de franska myndigheterna har rätt att kräva att andra medlemsstaters medborgare som besitter ett examensbevis som är likvärdigt det som krävs i Frankrike för att få tillträde till den offentliga sektorn först måste godkännas i ett uttagningsprov, såsom antagningsprovet till ENSP, även om de har blivit godkända i ett liknande uttagningsprov i deras ursprungsmedlemsstat.

81 Under förhandlingen ändrade kommissionen dock sin ståndpunkt enligt nedanstående. Förutom att utgöra en rekryteringsmetod styr antagningsprovet till ENSP också tillträdet till utbildningen som ges vid ENSP. Antagningsprovet innehåller dock ingen möjlighet att ta hänsyn till sådana kvalifikationer som andra medlemsstaters medborgare har erhållit i andra medlemsstater, såsom Isabel Burbauds kvalifikationer. Följaktligen innebär provet ett åsidosättande av direktivet avseende sådana personer som redan är kvalificerade.

82 Om den typen av anställning som här är i fråga inte kan betecknas som ett reglerat yrke i direktivets mening utgör kravet på ett godkänt resultat från antagningsprovet till ENSP i ett sådant fall som det förevarande ett hinder mot den fria rörligheten för arbetstagare, eftersom det godkända resultatet, även om det inte direkt leder till en tjänst, ger tillträde till en obligatorisk utbildning som omfattar mer än två års studier.

83 Kommissionen har anfört att även om det kan godtas att det hinder som utgörs av kravet på ett godkänt resultat från antagningsprovet kan vara berättigat med hänsyn till sådana tvingande skäl av allmänintresse som den franska regeringen har åberopat, nämligen urvalet av de bästa kandidaterna på ett så objektivt sätt som möjligt, är kravet på proportionalitet såsom det kommer till uttryck i domstolens rättspraxis inte uppfyllt i målet vid den nationella domstolen.

84 Att påtvinga Isabel Burbaud ett uttagningsprov som framför allt syftar till att styra antagningen till en utbildning från vilken hon säkerligen kommer att beviljas dispens och som inte innehåller någon möjlighet att ta hänsyn till hennes kvalifikationer står inte i proportion till det eftersträvade syftet.

Domstolens svar

85 Det framgår av handlingarna i målet och de relevanta franska bestämmelserna att antagningsprovet till ENSP har ett dubbelt syfte.

86 Ett godkänt resultat från detta prov ger nämligen dels rätt att påbörja utbildningen vid ENSP som är en utbildningsanstalt för den franska offentliga

sektorn. Antagningsprovet syftar härvid till att kontrollera att kandidaterna har de kvalifikationer som innehavare av en universitetsexamen förutsätts ha, men som inte särskilt berör administrationen av ett sjukhus.

87 Samtidigt rekryteras de som erhållit godkänt resultat på antagningsprovet som avlönade men provanställda tjänstemän, under utbildning, inom den offentliga sektorn. Det handlar sålunda också om en urvals- och rekryteringsmetod som lagstiftaren har beslutat om för tillträdet till en anställning inom den offentliga sektorn.

88 Trots att rekryteringen visserligen inte blir definitiv förrän vid den utnämning som äger rum efter det att slutexamen vid ENSP har avlagts med godkänt resultat står det klart att denna examen inte innehåller en andra gallring. Det framgår nämligen av handlingarna i målet att antagningsprovet till ENSP syftar till att rekrytera ett visst antal kandidater som fastställs i förhållande till hur många tjänster inom den offentliga sjukhussektorn som beräknas vara vakanta då slutexamen avläggs vid ENSP. Detta bekräftas dessutom av den omständigheten att de fall då någon underkänns i slutexamen är ytterst få.

89 Sålunda fyller antagningsprovet till ENSP en grundläggande funktion i urvals- och rekryteringsförfarandet inom den franska offentliga sjukhussektorn. Antagningsprovets rekryterings- och urvalsaspekt är inte sekundär i förhållande till utbildningsaspekten.

90 Domstolen erinrar om att den andra frågan just rör Isabel Burbauds anspråk på att bli anställd inom den franska offentliga sektorn, som hon grundar på den påstådda likvärdigheten mellan hennes kvalifikationer och dem som förvärvas genom utbildningen vid ENSP, samt på hennes godkända resultat från ett uttagningsprov i Portugal som påstås likna antagningsprovet till ENSP.

91 Direktivet handlar dock inte om valet av de urvals- och rekryteringsförfaranden som används för att tillsätta en tjänst, och ett anspråk på att faktiskt bli anställd kan inte grundas på direktivet. Det begränsar sig nämligen till att göra det obligatoriskt att erkänna kvalifikationer som har erhållits i en annan medlemsstat för att möjliggöra för den som har dessa kvalifikationer att söka en anställning i en annan medlemsstat i enlighet med de urvals- och rekryteringsförfaranden som där styr tillträdet till ett reglerat yrke.

92 Ett erkännande av Isabel Burbauds examensbevis medför således, vilket framgår av svaret på den första frågan, att hon skall beviljas dispens från utbildningen vid ENSP och från slutexamen, men hon kan inte ges dispens från kravet på att godkännas i antagningsprovet till ENSP, eftersom denna examen, såsom framgår av punkterna 87 till 89 i förevarande dom, spelar en grundläggande roll under urvals- och rekryteringsförfarandet inom den offentliga sjukhussektorn.

93 Härav följer likaså att den omständigheten, vilken det ankommer på den nationella domstolen att kontrollera, att Isabel Burbaud redan har godkänts i ett liknande uttagningsprov för rekrytering i sin ursprungsmedlemsstat inte i sig är relevant vid besvarandet av den andra frågan avseende direktivet.

94 Mot bakgrund av den andra frågans avfattning och den hänvisning till artikel 48 i fördraget som görs i skälen i beslutet om hänskjutande, samt i syfte att avge ett svar som är användbart för den hänskjutande domstolen, skall svaret på denna fråga kompletteras med en analys av de fördragsbestämmelser som rör den fria rörligheten för arbetstagare.

95 Det framgår av fast rättspraxis att varje nationell åtgärd som, även om den tillämpas utan diskriminering med avseende på nationalitet, kan göra det svårare

eller mindre attraktivt för en medborgare i en medlemsstat att utöva denna grundläggande frihet som garanteras genom fördraget, utgör ett hinder för den fria rörligheten för arbetstagare (se, för ett liknande resonemang, bland annat domen av den 31 mars 1993 i mål C-19/92, Kraus, REG 1993, s. I-1663, punkt 32; svensk specialutgåva, volym 14, s. I-167).

96 Kravet på att ha godkänts i ett uttagningsprov för att få anställning inom den offentliga sektorn kan inte i sig betecknas som ett hinder i den mening som avses i denna rättspraxis.

97 Vid nyanställning krävs i princip alltid att den sökande genomgår ett härför avsett rekryteringsförfarande. Kravet på godkännande i ett uttagningsprov för att få anställning inom den offentliga sektorn i en medlemsstat kan därför inte i sig anses avskräcka dem som redan har genomgått ett liknande uttagningsprov i en annan medlemsstat från att utöva den rätt till fri rörlighet som de har i egenskap av arbetstagare.

98 Den hänskjutande domstolen, på vilken det ankommer att bedöma detta, har uppgett att Isabel Burbaud redan har godkänts i ett liknande uttagningsprov i sin ursprungsmedlemsstat. Denna omständighet är inte i sig relevant för besvarandet av den andra frågan avseende fördragsbestämmelserna rörande den fria rörligheten för arbetstagare.

99 Antagningsprovet till ENSP är emellertid utformat så att ingen hänsyn tas till specifika kvalifikationer avseende administrationen av sjukhus, eftersom kandidater på grund av det sätt på vilket det ifrågavarande franska rekryteringssystemet är utformat förutsätts sakna just sådana kvalifikationer. Antagningsprovet syftar nämligen till att ett urval skall göras bland kandidater som per definition ännu inte är utbildade för sjukhusadministration.

100 Att göra ett sådant antagningsprov obligatoriskt för andra medlemsstaters medborgare som redan har erhållit kvalifikationer avseende sjukhusadministration i en annan medlemsstat berövar dem möjligheten att göra sina specifika kvalifikationer i ämnet gällande och medför en nackdel för dessa som kan avskräcka dem från att utöva den rätt till fri rörlighet som de har i egenskap av arbetstagare för att söka en anställning inom denna sektor i Frankrike.

101 Det handlar dessutom uppenbarligen om ett hinder som villkorar tillträdet till anställningen i fråga eftersom det krävs ett godkänt resultat på antagningsprovet för att bli antagen till utbildningen vid ENSP, som i sin tur är en förutsättning för att få tillträde till den ifrågavarande anställningen (se punkt 46 i förevarande dom).

102 Det skall emellertid prövas om detta hinder för den fria rörligheten för arbetstagare kan rättfärdigas med hänsyn till fördragets bestämmelser.

103 Vad beträffar frågan huruvida det föreligger ett tvingande skäl av allmänintresse som kan rättfärdiga detta hinder har den franska regeringen anfört att syftet med antagningsprovet till ENSP är att välja ut de bästa kandidaterna på ett så objektivt sätt som möjligt.

104 Även om ett sådant syfte mycket riktigt utgör ett sådant tvingande skäl av allmänintresse som kan rättfärdiga det förevarande hindret, krävs det enligt domstolens rättspraxis dessutom att den begränsning av den fria rörligheten för arbetstagare som detta hinder medför inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta syfte (se bland annat domen av den 11 juli 2002 i mål C-294/00, Gräbner, REG 2002, s. I-6515, punkt 39, och där angiven rättspraxis).

105 Att tvinga andra medlemsstaters medborgare som redan är kvalificerade att genomgå antagningsprovet till ENSP, som avser rekrytering av ännu icke-kvalificerade kandidater, utgör inte en åtgärd som är nödvändig för att uppnå syftet att välja ut de bästa kandidaterna på ett så objektivt sätt som möjligt.

106 Dessa medborgare underkastas sålunda ett uttagningsprov som bland annat syftar till att ge tillträde till en utbildning som de emellertid borde ges dispens från, på grund av de kvalifikationer som de har erhållit i en annan medlemsstat. Härav följer att kravet på att lyckas i detta antagningsprov får en "degraderings-effekt" för dessa medborgare som inte är nödvändig för att uppnå det eftersträvade syftet.

107 För övrigt finns det ett system enligt de franska bestämmelserna som kallas den "yttre vägen" och som, med vissa begränsningar avseende högsta tillåtna andel anställda, gör det möjligt för vissa tjänstemän att få dispens från antagnings-provet till ENSP på grund av bland annat deras erfarenhet från verksamhet inom den offentliga sektorn. Dessa tjänstemän måste fullgöra en prövotid under ett år och under denna tid delta i vissa uppgifter vid ENSP. När prövotiden är avslutad får de fast anställning som tjänstemän om de bedöms lämpliga.

108 Visserligen kan detta system inte tillämpas i sin nuvarande form på gemenskaps-medborgare som Isabel Burbaud, särskilt inte vad gäller provtjänstgöringens innehåll, eftersom dessa redan besitter specifika kvalifikationer beträffande sjukhusadministration. Systemet förutsätter dessutom att kandidaten redan har deltagit i ett uttagningsprov för att få tillträde till den franska offentliga sektorn, vilket inte är fallet i en sådan situation som den förevarande.

109 Det faktum att ett sådant system existerar visar emellertid att det går att tänka sig rekryteringsmetoder, i form av ett uttagningsprov eller i en annan form, som är mindre restriktiva än antagningsprovet till ENSP för att göra det möjligt för andra medlemsstaters medborgare såsom Isabel Burbaud att göra gällande sina specifika kvalifikationer.

110 Domstolen anser således att kravet på att genomgå antagningsprovet till ENSP i ett sådant fall som är i fråga i målet vid den nationella domstolen går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå syftet att välja ut de bästa kandidaterna på ett så objektivt sätt som möjligt och därmed inte kan rättfärdigas med hänsyn till fördragets bestämmelser.

111 Det åligger visserligen inte domstolen att uttala sig om hur ett rekryteringsförfarande skall vara utformat för att i ett sådant fall som det förevarande stå i proportion till det åberopade syftet. Förfarandet bör dock vara utformat så, att medlemsstaters medborgare som har erhållit sina kvalifikationer i andra medlemsstater efter rekryteringen blir vederbörligen placerade på den lista som avgör i vilken ordning de berörda personerna kan välja sin tjänst och som vad avser de studenter som utbildat sig vid ENSP upprättas i enlighet med deras resultat från slutexamen.

112 Mot bakgrund av det ovan anförda skall den andra frågan besvaras så, att om en medborgare i en medlemsstat innehar ett examensbevis som har erhållits i en medlemsstat och som är likvärdigt med det examensbevis som krävs i en annan medlemsstat för att få anställning inom den offentliga sjukhussektorn innebär gemenskapsrätten att den andra medlemsstatens myndigheter är förhindrade att kräva att medborgaren godkänns i ett sådant uttagningsprov som antagningsprovet till ENSP för att få en sådan anställning.

Rättegångskostnader

113 De kostnader som har förorsakats den franska, den italienska och den svenska regeringen samt kommissionen, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

— angående de frågor som genom beslut av den 12 juli 2001 har ställts av Cour administrative d'appel de Douai — följande dom:

1) **Ett godkänt resultat från slutexamen vid École nationale de la santé publique, vilket leder till fast anställning som tjänsteman inom den franska offentliga sjukhussektorn, skall betraktas som ett examensbevis i den mening som avses i rådets direktiv 89/48/EEG av den 21 december 1988 om en generell ordning för erkännande av examensbevis över behörighetsgivande högre utbildning som omfattar minst tre års studier. Vid tillämpningen av artikel 3 första stycket a i direktivet ankommer det på den hänskjutande domstolen att undersöka om ett behörighetsbevis som erhållits i en annan medlemsstat av en medlemsstats medborgare som vill utöva ett skyddat yrke i värdmedlemsstaten kan kvalificeras som ett examensbevis i den mening som avses i denna bestämmelse och, om så är fallet, undersöka i vilken mån de utbildningar som avses med dessa examensbevis är jämförbara vad beträffar såväl längden som de ämnen som ingår i utbildningarna. Om denna undersökning skulle visa att det i båda fallen rör sig om examensbevis i direktivets mening och att dessa examensbevis avser likvärdiga utbildningar, är värdmedlemsstatens myndigheter enligt detta direktiv förhindrade att kräva att den berörda medborgaren skall genomgå utbildningen vid École nationale de la santé publique och avlägga den examen som äger rum i slutet av utbildningen, för att få behörighet att arbeta som direktör inom den franska offentliga sjukhussektorn.**

2) **Om en medborgare i en medlemsstat innehar ett examensbevis som har erhållits i en medlemsstat och som är likvärdigt med det examensbevis som krävs i en annan medlemsstat för att få anställning inom den offentliga sjukhussektorn innebär gemenskapsrätten att den andra medlemsstatens myndigheter är förhindrade att kräva att medborgaren godkänns i ett sådant uttagningsprov som antagningsprovet till École nationale de la santé publique för att få en sådan anställning.**

Rodríguez Iglesias	Puissochet	Wathelet
Schintgen	Timmermans	Gulmann
Edward	La Pergola	Jann
Skouris	Macken	Colneric
von Bahr	Cunha Rodrigues	Rosas

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 9 september 2003.

R. Grass — G.C. Rodríguez Iglesias

Justitiesekreterare — Ordförande